

ВПЛИВ ФІЗИЧНОГО НАВАНТАЖЕННЯ НА ДИНАМІКУ ПОКАЗНИКІВ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ СТУДЕНТОК ОСНОВНОГО ВІДДІЛЕННЯ ВПРОДОВЖ НАВЧАЛЬНОГО СЕМЕСТРУ

Петро Іващенко, старший викладач кафедри фізичного виховання

*Дрогобицького державного педагогічного університету
імені Івана Франка*

Оксана Чичкан, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, старший викладач
кафедри фізичної реабілітації, спортивної медицини,
фізичного виховання і валеології

Володимир Хомишин, кандидат біологічних наук, доцент
кафедри фізичної реабілітації, спортивної медицини,
фізичного виховання і валеології

Наталія Ківан-Мультан, старший викладач кафедри фізичної реабілітації,
спортивної медицини, фізичного виховання і валеології
*Львівського національного університету
імені Данила Галицького*

ВПЛИВ ФІЗИЧНОГО НАВАНТАЖЕННЯ НА ДИНАМІКУ ПОКАЗНИКІВ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ СТУДЕНТОК ОСНОВНОГО ВІДДІЛЕННЯ ВПРОДОВЖ НАВЧАЛЬНОГО СЕМЕСТРУ

У статті досліджуються програми фізичної підготовки студенток основного відділення, і як ці програми можуть вплинути на тренування і фізичну підготовленість дівчат.

Постановка проблеми. Відповідно до державних документів, фізичне виховання у вищих навчальних закладах освіти повинно сприяти збереженню і зміцненню здоров'я студентів, розвитку фізичних якостей, формуванню рухових вмінь [2, 4, 5]. Рівень фізичної підготовленості має велике значення для здійснення відповідної підготовки кожного студента до умов майбутнього фаху.

Слід зазначити, що в теперішній час накопичено великий матеріал щодо особливостей фізичного розвитку організму, фізичної та розумової працездатності студентів [1, 3, 5]. Однак знання щодо змін у рівні фізичної підготовленості студенток упродовж семестру висвітлені недостатньо.

Мета – вивчити вплив фізичного навантаження на рівень розвитку фізичних якостей у студенток упродовж навчального семестру.

Завдання: проаналізувати темпи приросту показників фізичної підготовленості студенток упродовж навчального семестру.

Методи дослідження: з метою дослідження фізичної підготовленості студенток нами проводилось обстеження за такими тестами: гнучкість (нахил тулуба вперед і “викрут” з палицею), швидкісно-силові якості (стрибок у

довжину з місця), максимальна сила м'язів черевного пресу (піднімання тулуба з положення лежачи, ноги фіксовані) та спритність (човниковий біг 4 по 9 м).

У процесі статистичної обробки результатів дослідження обчислювались такі статистичні характеристики: середнє арифметичне, середнє квадратичне відхилення.

Достовірність приросту результатів у контрольній та експериментальній групах визначались за критерієм Ст'юдента при $p < 0,05$.

Темпи приросту показників фізичної підготовленості визначались за модифікованою формулою Броді [155].

$$\text{Темпи приросту} = \frac{(P_{\text{закл.}} - P_{\text{вихід.}}) * 100}{(P_{\text{закл.}} + P_{\text{вихід.}}) * 0,5},$$

де $P_{\text{закл.}}$ – результат заключного тестування, $P_{\text{вихід.}}$ – результат вихідного тестування. 0,5 і 100 – константні величини. Цей показник дозволяє нам простежити динаміку розвитку фізичних якостей.

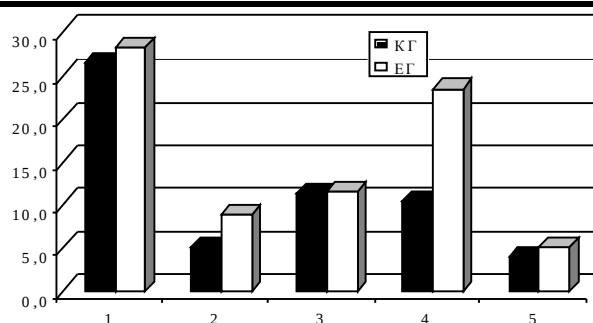
Розрахунки виконувались на комп'ютері за допомогою електронних таблиць “Excel 6,0”, програм “SPSS.10.05” і “Statistica 6.0”.

Організація дослідження. Нами було обстежено 54 студентки I курсу медичного факультету Львівського національного медичного

ВПЛИВ ФІЗИЧНОГО НАВАНТАЖЕННЯ НА ДИНАМІКУ ПОКАЗНИКІВ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ СТУДЕНТОК ОСНОВНОГО ВІДДІЛЕННЯ ВПРОДОВЖ НАВЧАЛЬНОГО СЕМЕСТРУ

університету ім. Данила Галицького, які обрали предмет “Фізичне виховання” як курс за вибором. Вони в свою чергу були поділені за інтересами на експериментальну та контрольну групи по 27 осіб в кожній. Експериментальна група займалася протягом семестру за розробленою нами програмою ритмічної гімнастики, а контрольна група – згідно з Програмою навчальної дисципліни “Фізичне виховання та здоров’я” для студентів вищих медичних навчальних закладів (2006). Обстеження проводилися на початку і в кінці семестру.

Аналіз результатів дослідження (таблиця) свідчить, що на початок дослідження за двома показниками фізичної підготовленості з 5-ти між студентками контрольної та експериментальної груп достовірних розбіжностей не було ($p > 0,05$). За рівнем рухливості у плечових суглобах студентки контрольної групи достовірно ($p < 0,05$) переважали студенток експериментальної групи. У свою чергу студентки експериментальної групи мали достовірно ($p < 0,05$) вищі показники швидко-силових можливостей розгинання ніг та спритності.

досить високі темпи зростання максимальної сили м’язів черевного пресу (23,5%). Темпи приросту інших показників фізичної підготовленості були у межах від 5,2% до 11,6%.

Порівнюючи стандартні відхилення показників фізичної підготовленості у студенток обох груп, ми виявили, що експериментальна група стала більш однорідною. Це, ймовірно, є наслідком різнобічного розвитку фізичних якостей у студенток експериментальної групи.

Після закінчення дослідження більшою мірою проявилися розбіжності у стані фізичної підготовленості студенток контрольної та експериментальної груп. Студентки експериментальної групи достовірно переважали

Таблиця

Показники фізичної підготовленості студенток контрольної та експериментальної груп

Досліджувані показники та статистичні величини		КГ1	КГ3	t 1 – 2	ЕГ1	ЕГ3	t 3 – 4	t 1 – 3	t 2 – 4
		1	2		3	4			
Нахил вперед, см	$\bar{X}$	10,8	14,1	2,21	16,3	21,7	4,14	-1,48	-4,15
	S	5,9	5,3		4,9	4,6			
“Викрут” з палицею, см	$\bar{X}$	74,5	70,7	-0,88	81,8	74,8	-4,07	-2,49	-1,04
	S	9,6	8,2		6,8	5,8			
Стрибок з місця в довжину, см	$\bar{X}$	148,7	166,7	6,82	162,1	182,1	7,17	-2,45	-3,08
	S	16,3	9,7		14,5	10,8			
Піднімання тулуба з положення лежачи, ноги фіксовані	$\bar{X}$	23,7	26,3	-0,68	29,6	37,5	-2,32	-1,55	-3,25
	S	11,2	10,5		10,3	8,9			
Човниковий біг 4x9м, с	$\bar{X}$	12,2	11,7	-4,68	11,7	11,1	-6,25	2,00	2,44
	S	0,8	0,4		0,4	0,4			

Примітка: 1) КГ1 – контрольна група, I-ше тестування; КГ2 – контрольна група, II-ге тестування;

4) аналогічно експериментальна група; 5) достовірність розбіжностей $p < 0,05$ при $t = 1,90$.

За час дослідження у студенток обох груп відбулися позитивні зміни практично у всіх досліджуваних показниках фізичної підготовленості. Проте темпи приросту були різні (рис.1).

У студенток експериментальної групи найбільші зміни також зареєстровані у рівні прояву рухливості у кульшових суглобах та суглобах хребта (28,4%). Окрім цього, у них спостерігалися

студенток контрольної групи за рівнем розвитку сили м’язів черевного пресу, швидко-силових якостей м’язів ніг, рухливості у кульшових суглобах, спритності і швидкісних можливостей. Окрім цього, у них були вищі темпи приросту показників рухливості у плечових суглобах, внаслідок цього зникли достовірні розбіжності, що існували на початку дослідження, за цими показниками.

Студентки контрольної групи до початку

СУЧАСНА УКРАЇНЬСЬКА СІМ'Я: ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ВИХОВНОГО ПОТЕНЦІАЛУ

дослідження мали достовірну перевагу над своїми однолітками з експериментальної групи за рівнем прояву рухливості у плечових суглобах. Після закінчення дослідження спортсменки експериментальної групи вже за чотири показники фізичної підготовленості достовірно ($p < 0,05$) переважали спортсменок контрольної групи. Окрім цього, у рівні розвитку рухливості у плечових суглобах вони наблизились до студенток контрольної групи і розбіжності стали недостовірними ($p > 0,05$).

Студентки контрольної групи за час дослідження мали за всіма показниками загальної фізичної підготовленості достовірні ($p < 0,05$) позитивні зміни, але темпи приросту тренуваності були нижчими.

Висновок. Результати дослідження свідчать, що обидві програми фізичної підготовки студенток дали позитивний тренувальний ефект і сприяли різнобічній фізичній підготовленості дівчат. Проте достовірно вищий тренувальний ефект за 4-ма із 7-ми показниками фізичної підготовленості дала розроблена нами програма, за якою студентки займалися ритмічною гімнастикою.

1. Довганик М.С. Фізіологічні механізми впливу оздоровчого бігу на розумові і фізичну

працездатність студентів-медиків: Дис. на здобуття ступ. канд. біол. наук. – Львів, 1994. – 244 с.

2. Зеленюк О.В. Рейтингова система як засіб оцінки ефективності фізичного виховання студентів-медиків // І Всеукр.наук.-практ.конф. "Роль фізкультури в здоровому способі життя". – Львів, 1993. – Ч.1. – С. 7–8.

3. Магльований А.В. Закономірності взаємозв'язку розумової і фізичної працездатності студентів і методи оптимізуючого управління ними засобами фізичного виховання: Автореф. дис.... доктора біолог. наук: 05.13.09 / Академія наук Укр., Ін-т кібернетики ім.В.М.Глушкова. – К., 1993. – 35 с.

4. Новиков Б.И. Роль социологической информации в повышении эффективности профессиональной деятельности специалистов физической культуры вузов / Збір.наук.праць Волинс.держ.університету ім. Л.України. – Луцьк: Медія, 1999. – С. 712 – 717.

5. Працездатність студентів: оцінка, корекція, управління / Магльований А.В., Сафронова Г.Б., Галайтатий Г.Д., Белова Л.А. – Львів, 1997. – 126 с.

Ніна Гордієнко, кандидат педагогічних наук, доцент

кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи
Дрогобицького державного педагогічного університету
імені Івана Франка

СУЧАСНА УКРАЇНЬСЬКА СІМ'Я: ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ВИХОВНОГО ПОТЕНЦІАЛУ

У статті розкриваються основні проблеми, що гальмують реалізацію сучасною українською сім'єю її виховного потенціалу. Обґрунтовується інтегративний характер виховної функції сім'ї та окреслюється коло завдань педагогічної просвіти батьківської громадськості з метою підвищення виховного потенціалу сім'ї в сучасних умовах.

Постановка проблеми. У 90-х роках ХХ ст. у зв'язку з трансформацією соціально-економічної системи в Україні виникли серйозні соціальні проблеми, наслідки яких даються взнаки й сьогодні. Фундаментальні зміни політичних, економічних, соціальних умов життєдіяльності громадян України в роки незалежності разом зі значним позитивом призвели водночас до загострення суперечностей у сім'ї, що особливо відбилося на становищі дітей та їх вихованні. Сьогодні ми змушені констатувати, що сім'я як соціальний інститут перебуває у стані гострої кризи, що, зв'язно, негативно впливає на виконання нею основних функцій її життєдіяльності, особливо

гостро відбиваючись на реалізації нею виховної функції. Це підтверджують і результати досліджень, здійснених Інститутом соціальної і політичної психології АПН України, згідно з якими пересічна українська сім'я як головний соціальний інститут виховання підростаючого покоління нині є істотно послабленою і функціонально неспроможною нормально виконувати щодо дітей свої традиційні функції: належним чином задовольняти нагальні матеріальні та духовні їх потреби, забезпечувати їх необхідними знаннями, прищеплювати їм необхідні навички, виховувати їх та формувати у них необхідні соціальні настановлення [4].